5a klasė, 2021 m.

Projektas „Medžiai“

LIEPA, LIEPUŽĖLE

Liepa, liepužėle,

Mūsų gražuolėle,

Liepa, liepužėle,

Tu gražiaus mus mokyklėlėj!

Augi mūs mokykloj,

Daugelį metelių.

Augi mūs mokykloj,

Iš visų puikiausia...

Be tavęs mes,

Kaip dangus be

šviečiančių žvaigždžių!

Be tavęs mes

Niūrus kaip eglutė,

Kūčių naktį,

be žaislų...

Mūsų klasės medis

Aplink mokyklą auga 10 liepų.

Mūsų liepos kamieno apimtis – 63 cm.

Medžio amžius – 25 metai.

Medžio skersmuo D = 63 : 3,14 = 20 (cm)

Medžio spindulys R = 20 : 2 = 10 (cm)

Medžio skerspjūvio plotas S = 3,14 x 10 = 31,4 (cm2)

Rudeń
Ziema

Vasara
Pavasaris

The Linden Tree

- The tree is known as linden for the European species, and basswood for North American species. In Britain and Ireland they are commonly called lime trees or lime bushes, although they are not closely related to the tree that produces the lime fruit.

- This American native was used for centuries for its fibrous inner bark and fragrant flowers. It bears unique flowers and large, heart-shaped leaves.

- This tree will develop to its full potential if given full sun and rich, moist, well-drained soil.

- The Kentucky champion tree (110 feet tall) is in the Lexington Cemetery. American linden is best used as a park tree or for large landscapes. In Europe, various species of linden are pruned to form above-ground.

The beautiful linden wood is white, odorless and good for carving. Members of the Iroquois tribe carved ceremonial masks on living trees, then cut them off and hollowed out the backs.

The genus name, Tilia, is the Latin name for the linden or lime tree (no relation to the citrus tree). Swedish botanist Carolus Linnaeus, who developed the system of binomial nomenclature, took his name from a large linden tree on his family's property.

The Linden tree

- The Linden tree has different names – “tilia”, “lime” tree or “basswood”
- The Linden tree is native to Europe, Asia and North America
- The Linden tree can grow for hundreds of years and it has the ability to live for a thousand years

Symbolism of the Linden tree

The Linden tree is:

- a symbol of PROTECTION
- a symbol of LOVE
- a symbol of LUCK
- a sign of HEALTHY LIFE
- a sign of CHANGE

The Linden tree in Lithuanian culture

- In Lithuania we have a feminine name which means Linden tree.
- Also we have a month’s (July) name which means Linden tree.
- The Linden tree is very important in our life, especially for its medical usage.

KAIP PASIGAMINTI ŠVILPUKĄ?

PROJEKTAS

NUSKELTA MEDŽIO DALIS

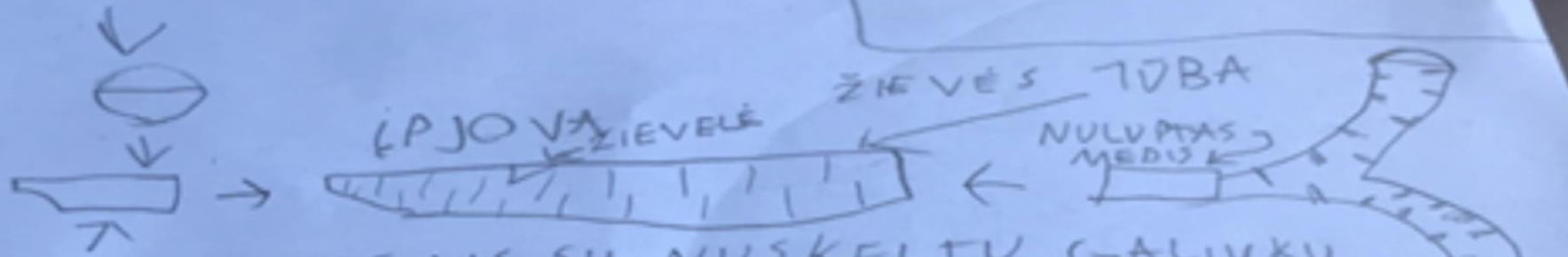

NULUPTAS MEDIS SU NUSKELTU GALIUKU

KĄ GALIMA PASIGAMINTI IŠ MEDIENOS:

- BALDUS
- ĮRANKIUS
- KNYGAS
- VISOKIUS DAIKTUS

KLAUSIMAI:

1. MAN PATIKO TAS, KAD DAUG NEREIKĖJO RAŠYTI.

MAN NEPATIKO TAS, KAD NETURĖJAU IŠKO PASIGAMINTI ŠVILPUKĄ. NEŽINAU.

AŠ DARIAU ŽMOGAUS SAUGOS PROJEKTĄ

Raudonės liepa

- **Raudonės liepa** – išskirtinis medis, augantis Jurbarko rajone, Raudonės miestelyje. Tai sena mažalapė liepa, turinti septynis kamienus. Ji auga Raudonės pilies parke, 40 m į rytus nuo pilies, šalia sovietinę ideologiją išreiškiančio paminklo Antrajame pasauliniame kare žuvusiems Raudonosios armijos kariams.
- Raudonės liepoje tarp dviejų jos kamienų maždaug 3 m aukštyje yra įaugęs metalinis strypas. Pasak legendos, ant to strypo buvę mirtinai užplakti 7 baudžiauninkai, ir liepa skilusi į 7 kamienus.

- Kažin ar atsirastų Lietuvoje žmogus, nieko negirdėjęs apie liepas. Jos labai populiarios ir sodinamos tiek kaimų sodybose, tiek miestų ar gyvenviečių parkuose, skveruose, gatvių želdiniuose, tiek ir miškuose. Miškininkams tai puikūs palydoviniai medžiai ąžuolynuose, uosynuose. Jas labai vertina bitininkai – per liepų žydėjimą bitutės prineša bene daugiausia ir labai kokybiško medaus. Visi žino liepžiedžius ir jų vaistingas savybes.
- Liepos mediena minkšta, lengva, naudojama apdailos darbams, tinka drožinėjimui. Iš liepų žievės pindavo vyžas, krepšius. Nukritusiuose liepų lapuose gausu mineralinių medžiagų, jie greitai supūna, gerai patręšia dirvožemį, todėl puikiai tinka ruošiant lapų kompostą.
- Liepos geriausiai auga derlingame, drėgnokame, neutralios reakcijos, vidutinio sunkumo dirvožemyje, tiek saulėje, tiek pavėsyje. Gausiai žydi saulėtose vietose. Atsparios sausroms ir šalčiams, bet dažnai nukenčia nuo užteršto oro, ligų ir kenkėjų.

- Liepos nuo seno mėgiamos ir senovėje net buvo garbinamos įvairių tautų. Pagonys lietuviai jas laikė šventais deivės Laimos medžiais.

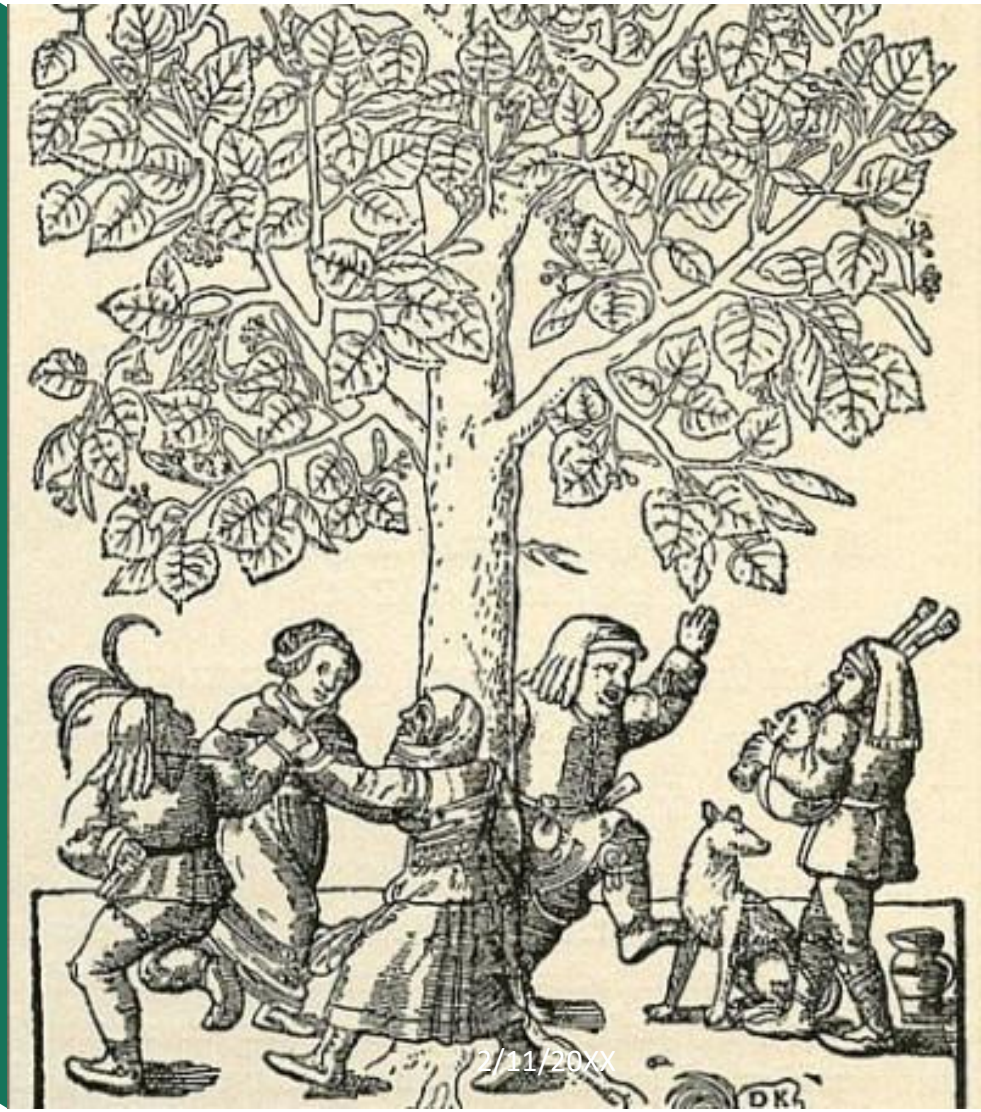

Rūšių įvairovė

Liepų yra daug, 45 rūšys ir dar daugiau veislių. Lietuvoje pirmiausiai pražysta didžialapė liepa, po to mažalapė, o dar vėliau grakščioji, sidabrinė, tokį ištęstą liepų žydėjimą labai vertina bitininkai.

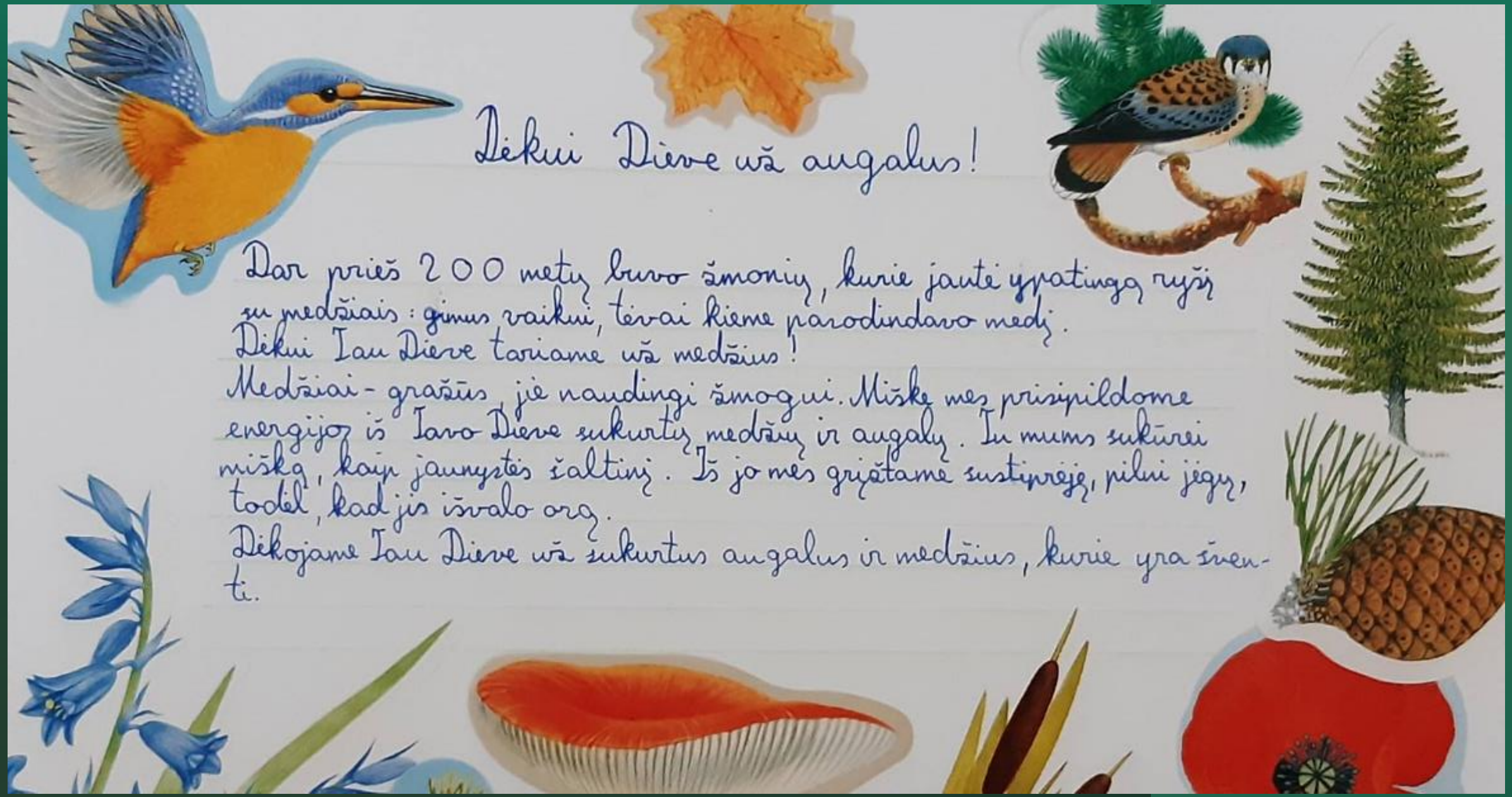

Dėkui Dieve už augalus!

Dar prieš 200 metų buvo žmonių, kurie jautė ypatingą ryšį su medžiais: gimus vaikui, tėvai kieme parodindavo medį.
Dėkui Tau Dieve tariame už medžius!
Medžiai - gražūs, jie naudingi žmogui. Miške mes prisipildome energijos iš Tavo Dieve sukurtų medžių ir augalų. Tu mums sukūrei mišką, kaip jaunystės šaltinį. Iš jo mes grįžtame sustiprėję, pilni jėgų, todėl, kad jis išvalo orą.
Dėkojame Tau Dieve už sukurtus augalus ir medžius, kurie yra šventi.

Dėkoju Tau, Dieve

Dėkoju Tau, Dieve, kad medį pasodinai ir neleidai prapulti liūties nasruose. Užauginęs medį pastogę pastatei. Ir kai, Dieve, gėlę pasėjai, mus namus pavijo saldžiausi kvapai.

Atleisk, Viešpatie, kad niokojam Tavęs sukurtą gamtą ir, kad pamiršom jos tikrąjį pašaukimą. Be Tavęs ir Tavo kūrinių pasaulis, kaip be rankų pasuktų kryžkelėm lengvu būdu. AMEN.

Ačiū, Dieve

Ačiū, Dieve, kad sukūrei mums augalus, iš kurių mes galime pasistatyti pastogę.

Dėkoju, kad augalų pagalba švarinamas oras ir mums juo kvėpuoti saugu. Ačiū už augalų teikiama grožį mūsu akims ir atgaivą mūsų kūnui ir sielai, ačiū už iš augalų gaunamą maistą, prieglobstį gyvūnams. Amen.

Dėkoju Tau, Dieve

Laimingas žmogus, kad aukščiausioji jėga (Dievas) sukūrė gamtą, žmogų bei viską, kas juos supa.

Aš meldžiuosi už viską, kas žmoniją supa aplink.

O labiausiai trokštu, kad pasaulis būtų laimingas, neplistų sunkios ligos, kurios nusineša daug gyvybių pasaulyje.

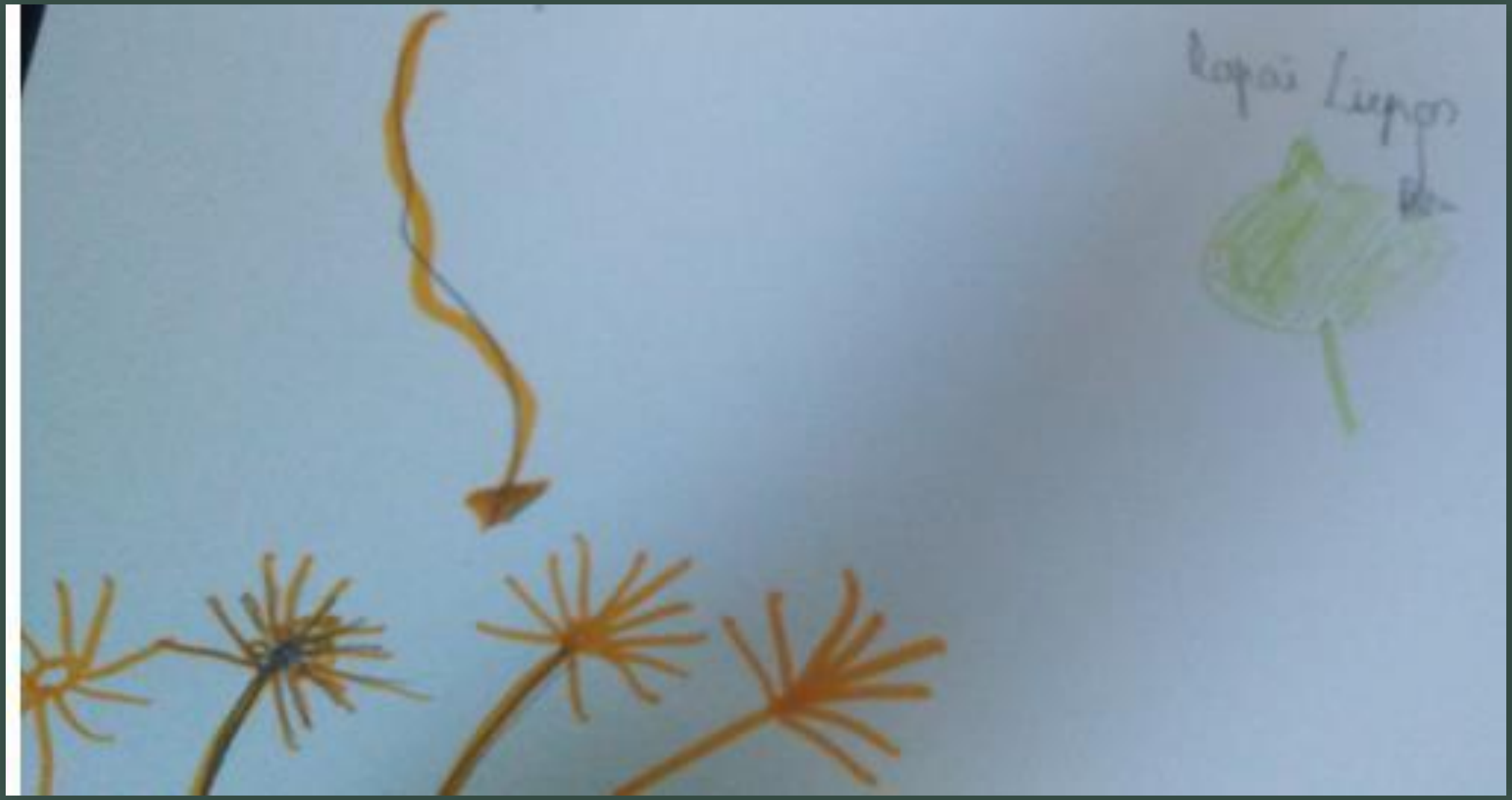

Liepa

Liepa, kaip vasaros vidurio simbolis, pražįsta įsibėgėjus vasarai. Medžių aukštis labai įvarus – nuo neaukštų iki aukštų, 15-50 metrų aukščio. Žievė pilkai ruda, senų medžių giliai suskeldėjusi. Lapai išsidėstę dviem eilėmis. Žiedai kvapūs, žalsvai ar gelsvai balti, Jas labai vertina bitininkai – per liepų žydėjimą bitutės prineša bene daugiausia ir labai kokybiško medaus. Visi žino liepžiedžius ir jų vaistingas savybes. Liepos mediena minkšta, lengva, naudojama apdailos darbams, tinka drožinėjimui. Iš liepų žievės pindavo vyžas, krepšius.

Mano namuose yra dirbinių pagamintų iš liepų:

- medus
- pirties vidaus apdaila
- pirties gultai
- liepžiedžių arbata

Klevas

Platanalapio klevo (lot. *Acer pseudoplatanus*) mediena laikoma viena vertingiausių – ji naudojama smuikų ir kitų instrumentų korpusams gaminti.

Lietuvoje auga viena savaiminė rūšis ir dar keletas įvežtinių rūšių. Lentos, medžio plokštės naudojama ir pastatų vidaus apdailai bei baldų gamybai. Medienos paviršių nesunku apdirbti.

Mano namuose deja nėra dirbinių pagamintų iš klevų, tačiau lūžta klevas sunkiai, todėl jau nuo senų senovės buvo naudojamas šaukštų, samčių, irklų, peilių rankenų, ratų gamybai bei raižiniams. Toks paplitęs klevo naudojimas nėra atsitiktinis – jis puikiai tinka raižymui, nes galima išdrožti net pačias ploniausias juosteles, raižinius, o pjūviai būna aiškūs, turi minkštą žvilgantį paviršių. Beje, raižyti galima bet kuria kryptimi, nebijant įsivaryti rakštį.

Beržas

Beržai vieni tarp greičiausiai augančių Žemėje medžių rūšių, nes kai kurios jų rūšys jau po šešerių metų gali siektį 7 m aukštį. Užauga kaip medžiai ir krūmai su atplaišojančia tošimi, nuo keleto dešimčių cm (beržas keružis) iki 40 m (popieržievis beržas, karpotasis beržas) aukščio. Auga su vienu ar turi keletą kamienų. Žiedai sutelkti žirginiuose. Vaisius – vienasėklis riešutėlis su dviem plėviškais sparneliais. Žydi anksti pavasarį, lapams skleidžiantis. Maksimaliai kai kurios jų rūšys išgyvena iki 160 metų amžiaus.

Mano namuose, deja, nėra dirbinių pagamintų iš beržų, Dažniausiai iš beržų gamina:

- pirties vantos
- komodos
- beržai dažniausiai naudojami namų vidaus apdailai.

Vienas žinomiausių beržo panaudojimo būdų yra sulos leidimas.

Ąžuolas

Ąžuolas – mūsų nacionalinis medis, simbolizuojantis vyriškumą ir jėgą. Nuo seno ąžuolas yra šventas, garbinamas medis. Senovėje, maždaug prieš 600 metų netgi buvo uždrausta kirsti senus ąžuolus. Tai medis, šalia kurio būdavo ir vis dar yra atliekamos apeigos, pagoniški ritualai. Ąžuolų Lietuvoje auga dvi rūšys – paprastasis ir bekotis. Tiesa, miestuose galima pamatyti ir raudonąjį, šiaurinį, pelkinį, kaukazinį ir purpurinį ąžuolus. Dažnai sakoma, jog ąžuolas – kiečiausias medis Lietuvoje. Tačiau tai nėra tiesa – už ąžuolą kietesnis yra uosis, skroblas, guoba, taip pat ir kai kurie vaismedžiai. Pasakymas, jog ąžuolas yra tvirčiausias medis Lietuvoje būtų teisingesnis. Ąžuolas turi savybę nepūti vandenyje. Atvirkščiai, sakoma, jog būdamas vandenyje ąžuolas sutvirtėja. Tuo pačiu jis ir patamsėja ir pasidaro visiškai juodas. Dabar pelkėse randami ąžuolai, kurių amžius siekia daugiau kaip 7000 metų.

Mano namuose yra dirbinių pagamintų iš ąžuolo:

- priešpirties baldai{suolai, stalas}
- indauja
- valgomojo stalas
- pjaustymo lentelė
- grindys

Eglė

Eglės yra visžaliai ir vienkamieniai medžiai. Eglių laja kūgiška, smailiaviršūnė. Krūmo pavidalo kamienas susidaro tik ypatingomis augimo sąlygomis.Išauga iki 20-60 m aukščio, atskirais atvejais dar aukštesnės, ypač tai būdinga sitkinėms eglėms, kurios vienas individas išmatuotas esantis 96,7 m aukščio. Eglių kamienai iki 1 m, rečiau iki 2,5 m, kai kurių rūšių iki 4,5 metro skersmens. Kaip pavyzdys Lietuvoje įprastai auganti paprastoji eglė priklausomai nuo jos paplitimo Europoje, išauga

Mano namuose yra dirbinių pagamintų iš eglių:

- malkinė
- vaikų žaidimų aikštelė
- namo išorės apdaila
- pirties pastatas
- medinė tvora

- Vienas iš pirmųjų mano baldų yra pagamintas iš eglės

- Antrasis mano baldas yra rašomasis stalas, kuris pagamintas iš uosio.

- Trečias ir paskutinis iš mano baldų yra komoda, kuri taip pat pagaminta iš uosio.

Gaminiai iš medžio
Lauko baldai pagaminti iš ąžuolo
ASUS VivoBook

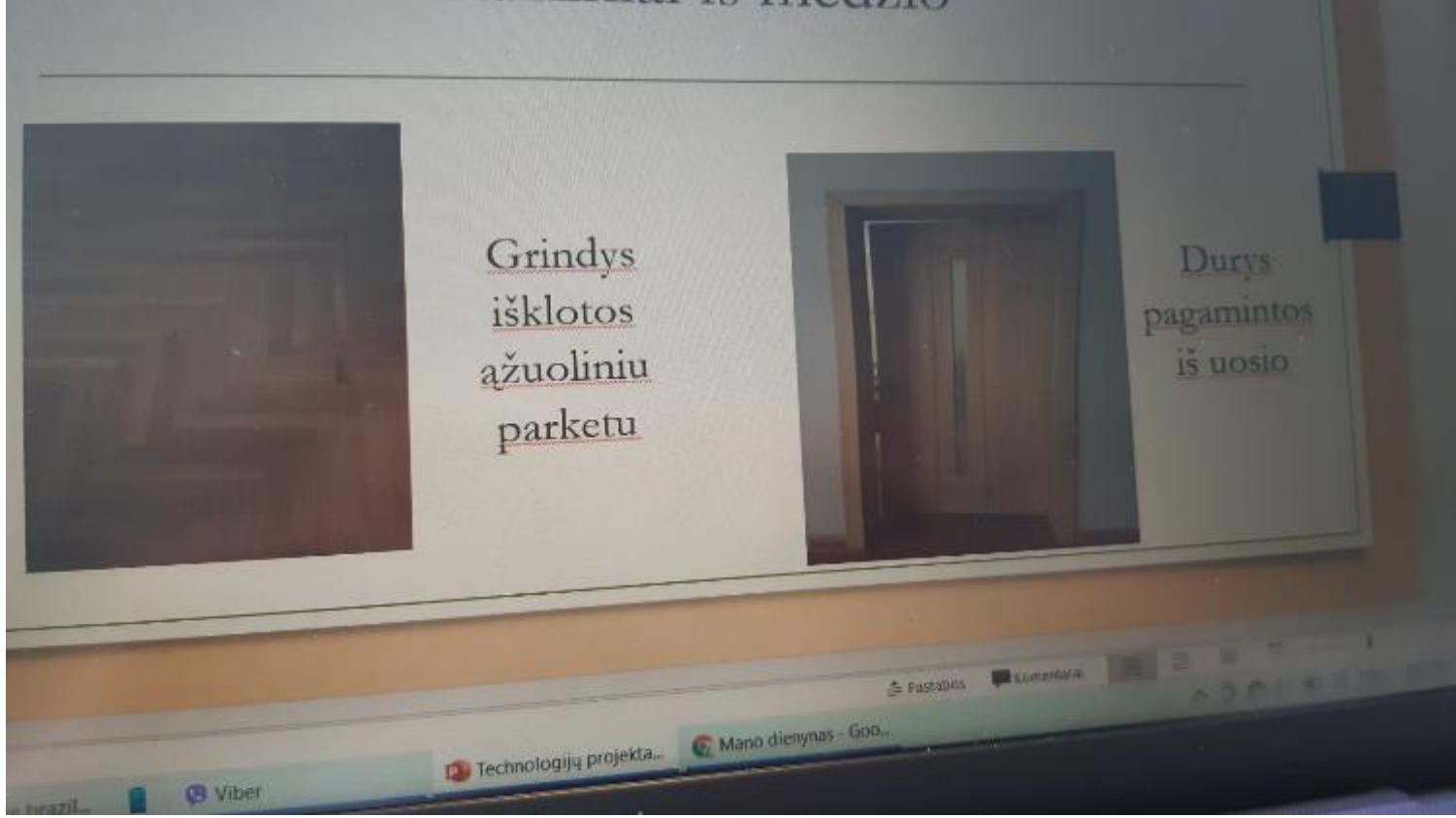
Grindys išklotos ąžuoliniu parketu
Durys pagamintos iš uosio
Viber
Technologijų projekta...
Mano dienynas - Goo...

- Sportas gerina širdies ir kraujagyslių veiklą, ugdo ištvermę, stiprina imunitetą, dailina išvaizdą, teigiamai veikia nuotaiką, be to, yra puikus ir sveikas būdas leisti laisvalaikį. Pastaruoju metu vis dažniau svarstoma, kur treniruotis yra naudingiau, lauke ar sporto salėje. Siūlau susipažinti, kokią įtaką ir poveikį sportuojančio žmogaus organizmui turi aplinka.

- Vienas didžiausių lauko treniruočių privalumų – grynas oras. Žmogaus organizmas yra žymiai geriau aprūpinamas deguonimi nei mankštinantis sporto salėje. Gerokai padidėja žvalumas, darbingumas, energingumas, spartėja medžiagų apykaita ir toksinų šalinimas. Specialistų teigimu, judėjimas ir taisyklingas kvėpavimas gryname ore stiprina širdies ir kraujagyslių sistemą, imunitetą, mažina skrandžio skausmus, lengvina inkstų ir kepenų ligų požymius. Be to, sportas lauke ypač naudingas psichinei sveikatai. Organizmo ląstelės, gaudamos užtektinai deguonies, išskiria daugiau endokrininių, vadinamųjų laimės hormonų. Jie gerina nuotaiką, pasitikėjimą savimi, sukelia lengvą eufonijos pojūtį.

- Tyrimais įrodyta, kad pusvalandžio trukmės pasivaikščiojimas gryname ore žymiai sumažina streso poveikį. Treniruotės saulėtomis dienomis padeda organizmui apsirūpinti vitaminu D. Jis yra būtinas sveikiems kaulams, nervų sistemai, imunitetui. Tyrimais įrodyta, kad vitamino D trūkumas padidina riziką susirgti depresija, ateroskleroze, Polimerinio liga, gali turėti įtakos vaisingumui.
- Aš manau lauke galima sportuoti kai būna šilta arba karšta, gražu ir gera. O kai pvz., lyja, šalta blogas oras tada reikia sportuoti salėje.

Fizinis aktyvumas – vaistas nuo daugelio ligų

- Nuo mažų dienų girdime, jog judėjimas – tai sveikata. Tačiau ne visuomet surandame laiko ir noro būti fiziškai aktyvūs.
- Vaikams fizinis aktyvumas užtikrina sveiką augimą ir raidą, gerą savijautą.
- Suaugusiems leidžia nepervargstant atlikti kasdienines užduotis.
- Pagyvenusiems, senyvo amžiaus žmonėms pakankamas fizinis pajėgumas – galimybė džiaugtis laisvalaikio pramogomis ir tuo pačiu išlaikyti socialinį aktyvumą.

Sportas gamtoje

- Vasara – puikus metas, kuomet aktyvią fizinę veiklą galima suderinti su išvyka į gamtą ir nereikia brangiai mokėti už sporto klubų abonementą. Lepinant kaitriai vasaros saulei, visai nesinori lieti prakaitą sporto salėje. Fizinis aktyvumas gamtoje – tai galimybė daugiau laiko praleisti su šeima, susirasti draugų, bendraminčių ir svarbiausia – stiprinti sveikatą ir fizinį pajėgumą.

- Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja, jog suaugusieji fiziškai aktyvūs turi būti bent 30 minučių per dieną didesnę dalį savaitės dienų, o geriausiai – kasdien. Vaikai – nemažiau 60 min.

- Judant gerėja žmogaus motorika ir fiziniai gebėjimai. Nuolatinis fizinis aktyvumas, ypač vaikų augimo laikotarpiu, atlieka panašų vaidmenį kaip sportininkų treniruotės.